

Syllabus

The Early Modern Period 1500-1850 - 13043

Last update 20-08-2017

HU Credits: 2

Responsible Department: history of jewish people & contemporary jewry

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Prof. Eli Lederhendler

Coordinator Email: eli.lederhendler@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: Wednesday 10:30 Room 424 Contemporary Jewry

Teaching Staff:
Prof Eli Lederhendler

Course/Module description:

A survey of the major trends in Jewish History from the 16th century to the

---

mid-19th century, covering the major communities in Europe, the Middle East, and America.

Topics include: Major Events and Trends; Geographies and Spaces; Religion; Institutions and Leadership; Women; Renegades and Apostates

Course/Module aims:

The course is intended to introduce the basic themes of modernization as they emerged in relation to Jews in various societies: including changes in the Jews' civil status, religious institutions, economic relations, and cultural expression. Key processes such as emancipation and the pluralization of Jewish lifestyles will be addressed. Questions of historical theory and the emergence of a modern Jewish historical literature will also be discussed.

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

Students will be able to recognize and explain key concepts such as modernity, emancipation, community, colonialism, Orthodoxy, and Reform as these pertain to the field of modern Jewish studies. Students will also be able to point to the contrasts and similarities that occur when examining Jewish communities in various parts of the world. Students will be able to relate macro-processes to specific time-sequences and events and will be able to identify types of historical documentation.

Attendance requirements(%):

75%

Teaching arrangement and method of instruction: Lectures

Course/Module Content:

Topics include: Major Events and Trends; Geographies and Spaces; Religion; Institutions and Leadership; Emancipation and Revolution.

Required Reading:

As listed in the "MOODLE" portal for the course for academic year 2017-2018.

מבוא לעת החדשה המוקדמת 13043

מבוא לעת החדשה המוקדמת 1500-1850

פרופ' אלי לדרהנדר

יום ד' 16:30 סמסטר א' אולם ה-300 (6837 רוח)

שעת קבלה: יום ד' 10:30 חדר 424 בניין יהדות זמננו (בניין גסטר)

תיאור הקורס: מבוא להיסטוריה היהודית בעת החדשה המוקדמת, כולל התמורות שחלו בחיי היהודים בחברות ותרבויות שונות, שינוי מעמדם האזרחי, חיי הקהילה, הכלכלה, והתרבות. שאלות מפתח כגון אמנציפציה וריבוי זרמים דתיים יועלו לדיון, וכמו כן סוגיות נבחרות בספרות ההיסטוריוגרפית הרלוונטית לתקופה.

דרישות הקורס ותנאי קבלת ציון:

1. נוכחות סדירה בשיעורים (לפחות 75%).

2. תרגיל בכתב (50% מהציון) -- הנחיות יופיעו באתר הקורס במהלך הסמסטר. מסירת התרגיל: עד ל-4.3.2018.

3. דו"חות קריאה (50% מהציון) -- תקציר מודפס ברווח כפול, עד 3 עמודים לכל דו"ח, על שלושה קטעי קריאה מתוך הקריאה לקורס (קריאת חובה או קריאת רשות), לפי הרשום במודל, להלן. דף הנחיות מפורטות להכנת דו"חות הקריאה מצורף כאן בהמשך המשבצת.

*** מסירת הדוחות: עד ל-4.3.2018.

4. The papers for the course may be written in English or Hebrew.

5. מסירה והחזר של מטלות בדוקות במזכירות החוג להיסטוריה של עם ישראל ויהדות זמננו (חדר 4409 רוח).

6. כל חריגה בזמן מעבר למועד ההגשה חייבת -- (א) לקבל ממני אישור בכתב מראש, תוך כדי הסבר מנומק לנסיבות העיכוב [כגון שרות מילואים או מצב בריאותי אישי או משפחתי (מגובה באסמכתא רשומה), אירוע בלתי צפוי שונע את ההגשה במועדה, וכדומה] ובהתאם לאישור, ייקבע תאריך חדש להגשת העבודה לפי נסיבות הבקשה ולפי כללי האוניברסיטה; (ב) בקשה שאין בה גורם בלתי נמנע מהותי ומכריע לא תתקבל אלא במקרים נדירים ביותר, כשהציון המרבי לקורס יופחת בהתאם לסוג והיקף העיכוב.

חומר הקריאה לקורס:

כל החומר הנדרש לקריאה הועלה לאתר הקורס למעט כמה פריטים שיש להם נגישות במאגרים האלקטרוניים של הספרייה (אלה מסומנים כך ברשימה כדלקמן), ולמעט כמה פריטים של "קריאת רשות" (שנמצאים לרשותכם בספרייה).

מבוא כללי

שיעור 1, 25.10.17

היכרות בסיסית עם תהליכים ואירועים על ציר הזמן מ-1500 ועד 1850

קריאה:

Robert Seltzer, *Jewish People, Jewish Thought*, chapter 10 (pp. 454-505)* [see the note];

תולדות היהודים בארצות האסלאם, בעריכת ש. בר-אשר, י. ברנאי, וי. טובי, כרך 1, חלק שני, מאת יעקב ברנאי: "היהודים באימפריה העות'מאנית", עמ' 73-118 (ראו את ההערה להלן)* בהכנת דו"חות הקריאה, הפרקים האלה שווים שני פריטי קריאה כל אחד. אם בחרת לכתוב תקציר על החומר הנ"ל, אפשר לסכם ב-6 עמודים (שווה 2 דיווחים) או לסכם ב-3 עמודים חלקים נבחרים (שווה דו"ח אחד).

קריאת רשות (ומותר גם לסיכום לצורכי מילוי מטלת דו"חות הקריאה):

Adam Shear, "Jews and Judaism in Early Modern Europe," chap. 6, *The Cambridge Guide to Jewish History, Religion, and Culture*, ed. Judith R. Baskin and Kenneth Seeskin, pp. 140-168.

המרחב היהודי בסביבתו המקומית

שיעור 2, ה-1.11.17

קריאה:

Benjamin Ravid, "All Ghettos Were Jewish Quarters, But Not All Jewish Quarters Were Ghettos," *Jewish Culture and History*, vol. 10, nos. 2-3: 5-24;

קריאת רשות (ומותר גם לסכם לצורך מילוי מטלת דו"חות הקריאה):

David Ruderman, "The Ghetto and Jewish Cultural Formation in Early Modern Europe," in *Jewish Literatures and Cultures*, ed. A. Norich and Y. Eliav, pp. 117-127; Susan G. Miller, et al., "Inscribing Minority Space in the Islamic City: The Jewish Quarter of Fez, 1438-1912," *Journal of the Society of Architectural Historians*, vol. 60, no. 3 (2001): 310-327.

גאוגרפיה יהודית: מסעות, התיישבות, וקולוניאליזם

שיעור 3, ב-8.11.17

קריאה:

Atlantic Diasporas: Jews, Conversos, and Crypto-Jews in the Age of Mercantilism, 1500-1800, ed. R. Kagan and P. Morgan, pp. 3-17 (Jonathan Israel) and 18-30 (Adam Sutcliffe).

[ראו גם את העמודים הרלוונטים בספר *Thought Jewish, People Jewish* מאת סלצר, בשיעור #1, עמ' 502-505]

קריאת רשות (מותר גם לדו"חות קריאה):

אברהם מלמד, "גילוי אמריקה בספרות היהודית במאות ה-16 וה-17", בתוך: בעקבות קולומבוס: אמריקה 1492-1992, עורכת, מירי אליאב-פלדון, עמ' 443-464;

Andrea Schatz, "Detours in a 'Hidden Land': Samuel Romanelli's *Masa be'arav*," *Jewish Studies at the Crossroads of Anthropology and History*, ed. Boustan, Kosansky, and Rustow, pp. 164-184.

Laura Liebman, *Messianism, Secrecy, and Mysticism: A New Interpretation of Early American Jewish Life*, chap. 1 (pp. 25-56).

רדיקליזם הגותי בין משיחיות לספקנות: תהפוכות ביהדות במאה ה-17

שיעור 4: ב-15.11.17

קריאה:

אסתר בנבסה ואהרון רודריג, יהודי ספרד בארצות הבלקן, עמ' 62-76;

Robert Seltzer, *Jewish People, Jewish Thought*, pp. 547-557

Paul Mendes-Flohr and Jehuda Reinharz (eds.), *The Jew in the Modern World*, pp. 50-52 * המסמך לא נועד לסיכום בתור דו"ח

קריאה!

[this document is not intended for summarizing in a reading report];

קריאת רשות (מותר לסיכום לדו"ח קריאה):

יוסף קפלן, "השיבה אל ההיסטוריה היהודית והכניסה המחודשת אל התודעה האירופית: קווים לדמותה של הפזורה הספרדית במערב הראשית העת החדשה" בתוך: הציונות והחזרה להיסטוריה-הערכה מחדש, עורכים ש.ג. אייזנשטדט ומ. ליסק, עמ' 195-210;

ירמיהו יובל, "היהודים בהיסטוריה: האנוסים בראשית העת החדשה", בתוך: הציונות והחזרה להיסטוריה-הערכה מחדש, עורכים ש.ג. אייזנשטדט ומ. ליסק, עמ' 211-248.

מזרח אירופה 1648-1772: מגזרות ת"ח ות"ט עד לחלוקה הראשונה של ממלכת פולין-ליטא

שיעור 5: ב-22.11.17

קריאה:

יואל רבא, "גזרות ת"ח ות"ט: ההתרחשות ומשמעותה", בתוך קיום ושבר: יהודי פולין לדורותיהם, כרך 1, עורכים י. ברטל וי. גוטמן, עמ' 179-191;

אדם טלר, "הפעילות הכלכלית של היהודים בפולין במחצית השנייה של המאה ה-17 ובמאה ה-18", בתוך קיום ושבר: יהודי פולין לדורותיהם, כרך 1, עורכים י. ברטל וי. גוטמן, עמ' 209-224;

גרשון דוד הונדרט, "חיי היהודים בפולין-ליטא במאה ה-18" בתוך: קיום ושבר: יהודי פולין לדורותיהם, כרך 1, עורכים י. ברטל וי. גוטמן, עמ' 225-241.

קריאת רשות:

גרשון דוד הונדרט, "הקהילה בפולין במאה ה-18" בתוך: קהל ישראל כרך ג' העת החדשה, עורך ישראל ברטל, עמ' 43-52.

תחת שלטון פרוסיה, אוסטריה, ורוסיה

שיעור 6: ב-29.11.17

קריאה:

גרשון בקון, פולין--פרקים בתולדות יהודי מזרח-אירופה ותרבותם, יחידה 8: "מפולין ל'מזרח אירופה'--יהודי מזרח אירופה לארצותיהם", הוצ' האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 24-40; עמ' 95-105; 149-152;

Paul Mendes-Flohr and Jehuda Reinharz, eds., *The Jew in the Modern World*, pp. 20-36.

[אם בחרת לסכם את המסמכים במקראה של פלוהר וריינהרץ עמ' 20-36, יש להתייחס לכל מקור ומקור כולל זמנו, מקומו, ותוכנו].

חסידות הבעש"ט: מכת לתנועה עממית

שיעור 7: ב-6.12.17

קריאה:

גרשון דוד הונדרט, גאולה קטנה ומעט כבוד: החברה היהודית בפולין-ליטא במאה השמונה-עשרה, עמ' 127-138; עמ' 139-164; 188-211*.

[* כל קטע קריאה מתוך שלושת הקטעים בספרו של הונדרט מהווה יחידה שניתן לסכמה כדו"ח קריאה נפרד].

ההשכלה ומתנגדיה: הגות ומגמות פוליטיות

שיעור 8: ב-13.12.17

קריאה:

י. ברטל, לתקן עם: נאורות ולאומיות במזרח אירופה, עמ' 66-88;

מיכאל מאיר, בין מסורת לקדמה: תולדות התנועה הרפורמית ביהדות, פרק 1* [שווה 2 דו"חות קריאה]

יעקב כ"ץ, "האורתודוקסיה כתגובה על היציאה מן הגטו ועל תנועת הרפורמה", בתוך: יעקב כ"ץ, ההלכה במיצר: מכשולים על דרך האורתודוקסיה בהתהוותה, עמ' 9-29.

היהדות באמריקה בראשית ימיה

שיעור 9: ב-20.12.17

קריאה:

י. סרנה, היהדות באמריקה, פרקים 1-2* [שווה שני דוחות קריאה]; נמצא גם באתר הספרייה כמשאב אלקטרוני;

** "היהודים באוהיו: אוטוביוגרפיה מאת ג'וזף ג'ונאס", מתוך יהודי ארצות הברית 1820-1914, קובץ מקורות א' (הוצ' האוניברסיטה הפתוחה), עורכים י. גולדשטיין ומ. קצבורג-יונגמן, עמ' 64-70. ** [המסמך אינו נחשב למטלת סיכום קריאה].

קריאת רשות:

Eli Lederhendler, *American Jewry: A New History*, pp. 1-38.

צרפת בעידן המהפכה והקיסרות הראשונה

שיעור 10: ב-27.12.17

קריאה:

Mendes-Flohr and Reinharz (eds.), *The Jew in the Modern World*, pp. 101-124;

קריאת רשות:

Lisa Moses Leff, *Sacred Bonds of Solidarity: The Rise of Jewish Internationalism in Nineteenth-Century France*, chap. 1;

Arthur Hertzberg, *The French Enlightenment and the Jews*, chap. 5 (pp. 78-137).* [

---

worth two reading summaries]

אירופה ויהודיה לאחר נפילת נפוליון

שיעור 11: ב-3.1.18

קריאה:

Robert Seltzer, *Jewish People, Jewish Thought*, chapter 11 (513-546);

גרשון בקון, פולין: פרקים בתולדות יהודי מזרח אירופה ותרבותם, יחידה 8: מפולין לימזרח

אירופה--יהודי מזרח אירופה לארצותיהם, עמ' 40-59;

קריאת רשות:

יצחק שורש, הפנייה לעבר ביהדות המודרנית, פרק 1: "האמנציפציה ומשבר הסמכות הדתית: צמיחת

הרבנות המודרנית" [גישה אלקטרונית למשתמשים באוניברסיטה העברית דרך אתר הספרייה;

<http://www.kotar.co.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID98641474>

צפון אפריקה תורכיה והמזרח התיכון עד אמצע המאה ה-19

שיעור 12: ב-10.1.18

קריאה: לבחירה:

שלום בר-אשר, "היהודים באפריקה הצפונית ובמצרים", בתוך: תולדות היהודים בארצות האסלאם,

כרך 1, עורכים ש. בר-אשר, י. ברנאי, י. טובי, עמ' 121-196 * [3 דו"חות קריאה];

או -

יוסף טובי, "המרכזים היהודיים באסיה", בתוך: תולדות היהודים בארצות האסלאם, כרך 1, עורכים ש.

בר-אשר, י. ברנאי, י. טובי, עמ' 3-47 * [שווה 2 דו"חות קריאה].

קריאת רשות:

Steven Kaplan, "A History of Beta Israel," in Michael Corinaldi, *Jewish Identity: The*

Case of Ethiopian Jewry, pp. 152-188

(1) הצגת התרגיל והנחיות להכנתו; (2) השאלה החברתית בעידן המהפכות והאמנציפציה: רפורמות

ורדיקליות

שיעור 13: ב-17.1.18

□ חלוקת שאלות התרגיל: השאלות וההנחיות תימסרנה בשיעור ואח"כ תופענה בלוח המודעות של

הקורס כאן במודל. בשיעור נעבור על כל שאלה ושאלה תוך הסבר מפורט על ביצוע המטלה.

קריאה:

Derek Penslar, *Shylock's Children: Economics and Jewish Identity in Modern Europe*, chapter 3.

סך הכל של תקופה

שיעור 14: ב-24.1.18

קריאה:

ישראל ברטל, "הקהילה האבודה" מתוך: מיהו יהודי בימינו? עורכים מ. ליבוביץ, ד. אריאל-יואל, ומ.

ענברי, עמ' 127-138.

Additional Reading Material:

see above

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 0 %

Presentation 0 %

Participation in Tutorials 0 %
Project work 0 %
Assignments 50 %
Reports 50 %
Research project 0 %
Quizzes 0 %
Other 0 %

Additional information: